

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความรู้ทางโภชนาการและการบริโภคอาหารของผู้ป่วยโรค
ความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลศูนย์เขียงรายประชาชนนคราห์

ผู้เขียน นางสาวปชิตา สุริยะ

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (โภชนศาสตร์ศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. พญ. ลักษณ์ ไทยเครือ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ ดร. ศักดา พริงลำภู อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ทางโภชนาการ และการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหาร ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความรู้ทางโภชนาการ และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง เป็นการศึกษาภาคตัดขวาง ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่มารับการตรวจรักษาที่ศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลศูนย์เขียงรายประชาชนนคราห์ จังหวัดเขียงราย เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 540 ราย ในเดือน มีนาคม – เมษายน 2553 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ภาวะสุขภาพ ข้อมูลความรู้ทางโภชนาการและการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหาร วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ One - Way ANOVA และ Relative Risk (95% Confidence Interval) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.00 อายุเฉลี่ย 58.94 ปี (S.D. = 11.54) เคยได้รับความรู้เรื่องอาหารโรคความดันโลหิต ร้อยละ 64.60 ส่วนใหญ่ มีความรู้ทางโภชนาการในระดับพอใช้ (ร้อยละ 48.90) ข้อที่ตอบผิดมาก 3 ลำดับแรกคือ ควรเลือกบริโภคถั่วเมล็ดแห้งเพื่อให้ได้ใยอาหารมากที่สุด (ร้อยละ 72.59) น้ำพริกที่ควรหลีกเลี่ยง (ร้อยละ 70.93) อาหารประเภทเนื้อสัตว์ที่ทำให้เกิดความดันโลหิตสูง (ร้อยละ 61.30) ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารในระดับพอใช้ (ร้อยละ 82.30) ข้อที่มีการปฏิบัติตนระดับต่ำมาก 3 อันดับแรกคือ ใช้น้ำมันในการประกอบอาหาร (ร้อยละ 84.82) รับประทานถั่วเมล็ดแห้งน้อย (ร้อยละ 83.89) รับประทานข้าวกล้องหรือข้าวซ้อมมือ น้อย (ร้อยละ 82.78) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ทางโภชนาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และการได้รับความรู้เรื่องอาหารโรคความดันโลหิต กล่าวคือ เพศชายมีความรู้ทางโภชนาการไม่ดี มากกว่าเพศหญิง 1.17 เท่า (95% CI: 1.05-1.31) ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีความรู้ทางโภชนาการ ไม่ดี มากกว่าผู้ที่ได้เรียน 1.27 เท่า (95% CI: 1.14-1.41) และ ผู้ที่ไม่เคยได้รับความรู้เรื่องอาหารโรคความดันโลหิต มีความรู้ทางโภชนาการไม่ดี มากกว่า ผู้ที่เคยได้รับความรู้เรื่องอาหารโรคความดันโลหิต 1.24 เท่า (95% CI: 1.11-1.38) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติใน

การบริโภคอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ อายุ และ เพศ กล่าวคือ ผู้ที่อายุ ≤ 60 ปี มีการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารไม่ดี มากกว่าผู้ที่อายุ > 60 ปี 1.09 เท่า (95% CI: 1.03-1.15) สำหรับเพศชาย มีการปฏิบัติตนในการบริโภคอาหารไม่ดี มากกว่าเพศหญิง 1.08 เท่า (95% CI: 1.03-1.13) นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระดับดัชนีมวลกาย กับ การปฏิบัติตนในการบริโภคอาหาร ($p\text{-value} < 0.05$) นำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงการดูแลผู้ป่วย รวมถึงการให้โภชนศึกษา และควรมีการติดตามประเมินผลต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Nutritional Knowledge and Food Consumption of Hypertension Patients at Chiang Rai Regional Hospital	
Author	Miss Phathita Suriya	
Degree	Master of Science (Nutrition Education)	
Independent Study Advisory Committee	Assoc.Prof. Dr.Lakkana Thaikruea	Advisor
	Lect.Dr. Sakda Pruenglampoo	Co-advisor

ABSTRACT

The objectives of this research were to determine nutritional knowledge (NK), food consumption (FC), factors associated with NK, and factors associated with FC among hypertension patients at Chiang Rai Regional Hospital. It was a cross sectional study. There were 540 patients who attended hospital during March and April, 2010 and participated in the study. The participants were interviewed about health status, family history, NK and FC. Data analysis included One – Way ANOVA and Relative Risk (95% Confidence Interval).

The results showed that the majority of the patients were female (68%), a mean age of 58.94 years (S.D. = 11.54), had been received the knowledge of food for hypertension (64.60 %), and had NK of the approval level (48.90%). The top 3 most common wrong answers were should have dried bean for fiber source (72.59%); types of chili dip that should be avoided (70.93%); and the types of meat that caused high blood pressure (61.30%). For FC behavior, the majority of the participants had behavior at moderate level (82.30%). The top 3 most common bad behavior were using shrimp paste for cooking (84.82%); less likely to consume dried beans (83.89%); and less likely to consume brown rice (82.78%). The factors that statistically significance associated with NK were gender, levels of education and prior knowledge about food for hypertension. Male participants had moderate to poor NK more than those of female participants 1.17 times (95% CI: 1.05 - 1.31). The participants without education were more likely to have poor NK more than those who had education 1.27 times (95% CI: 1.14-1.41). The participants who had never received knowledge about food for hypertension were more likely to have poor NK more than those who had received knowledge 1.24 times (95% CI: 1.11-1.38). The factors that statistically significance associated with FC

behavior were age and gender. The participants aged ≤ 60 years were more likely to have bad FC behavior than those who had age > 60 years 1.09 times (95% CI: 1.03-1.15). Male participants were more likely to have bad FC behavior than female participants 1.08 times (95% CI: 1.03-1.13). In addition, it was found statistically significant association between the levels of BMI and FC behavior ($p < 0.05$). The findings are useful for improving patient care, including providing nutrition education. Further evaluation is need after improvement.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved